

Надія Буковська,

*студентка 2-го курсу факультету історії та міжнародних відносин
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ У ПЕРІОД З 2004 ПО 2013 РІК

Історія породжує міфи і символи, створює нарратив, і, зрештою, впливає на ідентичність. За цей тривалий період поляки та українці пройшли спільну боротьбу з зовнішніми загрозами, ситуаційними альянсами та війнами між собою. Вони були об'єднані і розділені питаннями релігії, мови, прав і кордонів. Такі проблеми характерні для сусідніх країн Європи, однак для Польщі та України ситуація ще більше ускладнювалася через близькість великих держав - Росії, Австрії та Пруссії. Суперечності та лінії розколу між поляками та українцями використовувалися сильними сусідами.

Наразі історія дала новий шанс для побудови довірливих і взаємовигідних двосторонніх відносин, і держави використали її. Вони поділяють спільне бачення східноєвропейських проблем безпеки, користуються взаємною підтримкою з ряду питань і розглядають один одного як стратегічні партнери.

Україна була стурбована реформами та державним будівництвом, а Польща встановила порядок вступу до НАТО та ЄС. Здавалося, що проблемні питання історії остаточно подолані.

Польща відіграла важливу роль у подіях «помаранчевої революції» в Україні в 2004 році. Справа Олександра Квасьневського та Леоніда Кучми була особливо важливою з огляду на політичну кризу в Україні 2004-2005 років. «Помаранчева революція» привела до влади прозахідні політичні сили в Україні, і, будучи більш прозахідною, в такому випадку передбачала більш тісну дружбу з Польщею, яка вважалася однією з найкращих друзів України

в Європі. Образ Польщі, яка виступає за Україну в ЄС, був надзвичайно популярний серед українців того часу. [1]

Вступ Польщі до Європейського Союзу у 2004 році створив для України нову реальність: серед його членів уперше з'явилася країна, яка лобіювала український курс на членство в ЄС, а також і НАТО. Водночас, в умовах післяпомаранчевого розвитку постала необхідність істотної модернізації структури та наповнення політичного діалогу між Україною та Польщею. Наприклад, принципової ваги набула співпраця, спрямована на досягнення відповідності України першому з Копенгагенських критеріїв членства в ЄС: забезпечення стабільності демократичних інститутів, захист прав людини та верховенство права. 2005 рік був проголошений Роком України в Республіці Польща і урочисто відкритий у Варшаві в квітні 2005 р. за участі президента України В. Ющенка. Республіка Польща стала найважливішим економічним партнером України у Центральній Європі.

Від часу входження Польщі до ЄС відбувалося наповнення відносин новим змістом, посилення її ролі як адвоката й лобіста євроінтеграційного та євроатлантичного курсу України. Це знайшло свій вияв, з одного боку, в підтримці ідей України, а з іншого, — у виробленні та реалізації конкретної програми співпраці ЄС з країнами Східної Європи. Насамперед, мова йде про проект «Східне партнерство». Саме польсько-шведська ініціатива спрямована на реальне прискорення процесу долучення України (поряд з іншими східноєвропейськими державами) до інтеграції з ЄС.

2010 р. супроводжувався настанням нового етапу в українсько-польських відносинах. Для України важливим був досвід сусідньої держави, адже саме Польща в 2009 році, коли в усій Європі спостерігалось падіння економіки, продемонструвала зростання своєї економіки на рівні 2,4%, і це був найкращий показник по ЄС. Станом на 2009 рік Україна й Польща мали розвинену мережу контрактів на міжрегіональному рівні, було підписано близько 430 партнерських угод про співпрацю між суб'єктами місцевого самоврядування обох країн. [2]

У 2009-2010 рр. найбільші закордонні інвестиції Польща має саме в Україні — 730 млн доларів. Українські інвестиції в Польщі також були найбільшими за кордоном і становили 1,2 млрд доларів. Політичні баталії та вплив на Україно-польські взаємини негативним трактуванням і нерідко перекручуванням історичних подій зацікавленими силами, стосунки між Україною та Польщею починають тяжіти до з'ясування політичних відносин. Так, польський Сейм 20 червня 2013 р. ухвалив заяву, у якій йдеться, що «9 лютого 1943 нападом загонів УПА на Волинське село Паросля почалася груба акція фізичного знищення поляків, яка проводилася бандерівською фракцією Організації українських націоналістів та Українською повстанською армією». У документі також йдеться, що жертвами антипольської акції УПА стали близько 100 тисяч поляків. За ухвалення такого тексту документа проголосувала більшість депутатів верхньої палати польського парламенту. [3]

Тим не менше, можна стверджувати, що Польща та Україна мають достатній потенціал для впливу на регіональні політичні події та висувують нову програму безпеки. Цей порядок денний повинен бути реалістичним і враховувати поточні політичні та геополітичні реалії. Більше приділення уваги з боку ЄС і НАТО до Східної Європи, більший інфраструктурний потенціал і менша недовіра або історичні спекуляції можуть в перспективі призвести до більш безпечного сусідства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ICPS Ukraine-Poland Relations. URL: http://icps.com.ua/assets/uploads/images/files/ua_pl_relations_icps.pdf
2. УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ: “НОВА ЕРА” СПІВПРАЦІ. URL: <http://vuzlib.com/content/view/2644/74/>
3. Сенат Польщі визнав події на Волині 1943 року "етнічною чисткою з ознаками геноциду". URL:

<https://ua.korrespondent.net/ukraine/politics/1572938-senat-polshchi-viznav-podiyi-na-volini-1943-roku-etnichnoyu-chistkoyu-z-oznakami-genocidu>